

АКСІОЛОГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОЇ МОДЕЛІ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Гуманізація сучасної освіти виступає стратегічною метою її реформування, а запровадження зазначеної філософської концепції пов'язують з проектуванням особистісно орієнтованого освітньо-виховного процесу. Відповідно, виникає потреба в формуванні у майбутніх педагогів гуманістичних цінностей, як необхідної передумови успіху в професійній діяльності та гуманізації вітчизняної системи освіти. Це зумовлює використання особистісно орієнтованих технологій у підготовці майбутніх фахівців, переосмислення стратегії й цінностей професійної педагогічної освіти.

Перспектива оновлення освіти пов'язується провідними науковцями філософії, психології, педагогіки (І.Бех, І.Зязюн, О.Савченко, О.Сухомлинська та ін.), передусім, із запровадженням принципу гуманізму, який набув пріоритетного статусу у світовій і вітчизняній освітній політиці та задекларований як фундаментальний в таких документах як-от: «Національна доктрина розвитку освіти: Україна ХІ ст.», «Національна програма виховання дітей та учнівської молоді», Законі України «Про освіту» та ін.

У вивченні проблеми цінностей здобуто значний досвід завдяки доробку видатних вчених минулого і сучасності в галузі: філософії, соціології, етики, культурології, психології та педагогіки. Серед них такі як: Т.Ахаян, Л.Архангельський, В.Вільденбанд, О. Газман, О.Здравомислов, М.Казакін, І.Кант, Н. Кирилова, Л. Косова, Н.Лапін, Т.Мальховська, Н. Наумова, Л.Ніколаєва, В.Отрут, І.Попова, Г.Рікквд, М.Рокич, С.Рубінштейн, І.Фролов, Л.Фролович, В.Тугаринов, Ш.Шварц, Я. Щепанський та ін. Надбання дослідників сприяло виокремленню самостійної науки – аксіології, яку розглядають як вчення про цінності, теорію цінностей.

Запровадження в науковий обіг терміна «цінність» пов'язано з ім'ям І.Канта, який використовував його для позначення загальних нормативів моралі [3]. У більш вузькому значенні прийнято розглядати цінності як духовні ідеї, які загальноприйняті уявлення до яких повинна прагнути людина; як засади для визначення моральних принципів людини [3].

Слід зазначити, що в західному людинознавстві та аксіології простежується два основні підходи до проблеми цінностей: натуралістичний і антинатуралістичний. Відповідно до першого (Г.Беккер, К. Клахон, Р.Лінтон, Т.Парсонс, Р.Перрі та ін.) під цінністю слід розуміти все те, що сприяє ефективному функціонуванню «людської природи», що сприяє розвитку біопсихічних здібностей індивіда, задоволення його інтересів, розвитку потенційних задатків. У вітчизняній філософії і соціології зазначена проблема починає досліджуватися на початку 60-х років ХХ ст. в роботах О.Дробцького, В.Тугаринова та ін.

У психологічній літературі можна виділити три основні підходи до розуміння природи цінностей: думка, уявлення, переконавання (В. Брожик, О.Ручка, В.Шлоедер); різновид або аналог соціальних настанов (відносин) чи інтересів (В.Отрут, Морріс, Шпраггер); потреба й мотив, що підкреслює їх реальну спонукальну, стимулюючу силу (Ф.Василюк, Г. Дилігенський, Б.Додонов, Ю.Жуков, А.Маслов).

В педагогіці цінності досліджуються в контексті виховання й емоційного розвитку індивіда його навчання і світоглядного становлення, як основа змісту навчально-виховного процесу.

Проаналізувавши вищезазначені тлумачення і визначення цінностей, визначимо три універсальні форми існування цінностей: *суспільні ідеали* – вироблені суспільною свідомістю і присутні в ньому узагальнені уявлення про досконалість у різних сферах суспільного життя; *предметне втілення* цих ідеалів у діяльності чи здобутках конкретних людей; *мотиваційні структури* особистості («моделі належного»), які спонукають її до предметного втілення у своїй поведінці і діяльності суспільних ціннісних ідеалів. Відповідно, функції цінностей різноманітні: вони є орієнтиром життя людини, тому потрібні для підтримки соціального порядку, діють як механізм соціального контролю, втілюються у ситуативній поведінці і спричиняють виникнення норм та орієнтирів людського життя [7].

На думку Б.Ананьєва, В.Отрута, М.Рокича, цінності, виступаючи центральним особистісним утворенням, забезпечують свідоме ставлення людини до соціальної дійсності, а тому визначають широку мотивацію її поведінки та впливають на всі сторони діяльності. Саме, через сталу систему цінностей відбувається суб'єктивізація відносин зі світом та ефективне включення особистості у сферу багатоаспектної взаємодії з ними. Усвідомлені цінності й норми поведінки проявляються у взаємовідносинах людини з довкіллям, у процесі її адаптації та інтеграції зі соціумом.

Формування особистісної ціннісної структури індивіда є найважливішим чинником процесу соціалізації, а тому особистісним цінностям властива висока усвідомленість, вони виявляються в свідомості у вигляді ціннісних орієнтацій і виступають важливим механізмом соціальної регуляції взаємовідносин суб'єктивного довкілля і поведінки окремого індивіда (Л.Кольберг, П. Якобсон).

Тому оволодіння системою цінностей в індивідуальній інтерпретації забезпечує виділення орієнтаційних принципів та настанов, які визначають спрямованість діяльності особистості. Тільки визнані цінності спроможні виконувати свою найважливішу функцію – бути орієнтиром поведінки.

Ціннісні орієнтації – основні форми функціонування цінностей, які в сучасному розумінні розглядаються як пріоритет або навпаки відмова від окремих сенсів; як життєвоютворючі засади; готовність-неготовність вести себе відповідно до них... Ціннісні орієнтації, надають загальну спрямованість інтересам і прагненням особистості; встановлюють ієрархію індивідуальних схильностей та зразків; утворюють цільову та мотиваційну програми; визначають рівень домагань й престижних уподобань; формують уявлення про необхідне й виділяють механізми селекції за критеріями вагомості; з'ясовують ступінь готовності й рішучості (через волевий компоненти) до реалізації власного «проекту» життя» [3].

Цінності і норми – це переважно соціологічні поняття, які набувають психологічного сенсу у зв'язку з аналізом мотивів і вчинків окремої особистості, а їх педагогічний зміст розкривається через визначення мети виховання в межах окремої культури.

Відповідно до поглядів сучасних науковців (Б.Ананьєв, Н.Асташова, І.Бех, Р.Захарченко, Б.Лихачов, О.Савченко, В.Семиченко, С.Труманський, В.Тюріна, Л.Хомич, Р. Хмелюк, О. Сухомлинський та ін.) системоутворюючим для ціннісних орієнтацій у сучасній виховній діяльності виступає принцип гуманізму – абсолютний пріоритет цінностей людського життя, визнання права людини на унікальне існування й вільний розвиток.

Досліджуючи процес формування гуманістичної ціннісно-орієнтаційної сфери особистості, вчені (Б.Скіннер, З.Фрейд, К.Роджерс) простежили взаємозалежність і зв'язок особистісних та суспільних чинників, обґрунтували культурно-історичну парадигму її розвитку, відповідно до якої людина не лише знаходить у соціокультурному оточенні, а використовує його як будівельний матеріал для саморозвитку. Відповідно, культура і суспільство – це не лише життєве середовище людини, а й матеріал для індивідуально-особистісного оформлення особи, завдяки його присвоєнню й перетворенню у власне надбання, в елементи внутрішньої організації особистості.

У теоретико-експериментальних пошуках особливостей процесу виховання особистості вітчизняний науковець І.Бех виходить з того, що особистістю стають під впливом життєвої історії. Тобто, тільки завдяки неперервному розвитку та вдосконаленню особистість набуває свого реального змісту й значення. А тому науковець вважає, що поняття особистість утримує три плани існування людини: її минуле – теперішнє – майбутнє. Системоутворювальним чинником цієї тріади має виступати майбутнє, з яким пов'язаний цільовий детермінізм як загальний механізм функціонування особистості. Тому під особистістю вчений розуміє людину автора вільної дії, тобто такої, яка не залежить від безпосередньо сприйнятої ситуації, а діє, спрямованою на майбутнє [2].

Слід зазначити, що формування ціннісних орієнтацій особистості здійснюється на основі таких методологічних засад, як: культурологічна, що забезпечує змістовний бік педагогічного процесу системою найвищих ціннісних відносин, які виявляються і перевіряються на практиці (В.Губенко, І.Ванюк, П. Ігнатенко, М.Каган, Л.Ломоко, Н.Малько та ін.); діяльнісний підхід акцентує увагу на активній позиції кожного вихованця, як передумови формування особистості майбутнього фахівця (І.Бех, Л.Виготський, О. Леонтьєв, В.Сластьонін, О.Савченко, В.Семиченко, Л.Хомич, Р.Хмелюк та ін.); системний підхід забезпечує послідовність, організованість та результативність виховного впливу (Н.Асташова, О.Бодальов, Л.Божович, Ю.Жуков, О. Зотова, Б.Крутова та ін.); особистісний підхід визначає специфіку педагогічної освіти як особливої сфери соціально-педагогічної практики суспільства, крізь призму якої відбувається реалізація індивідуальних особливостей особистості, смислових утворень, цінностей (Б. Ананьєв, А. Асмолов, Н.Кічук, О.Пехота, С. Рубінштейн та ін.); феліксологічна позиція спрямовує виховну взаємодію на забезпечення щастя дитини в її реальному житті, формування навичок бути щасливою на цій землі (Р.Берне, У. Глассер, Д.Левітес та ін.).

Проблема формування системи ціннісних орієнтацій особистості є предметом пильної уваги дослідників різних наукових галузей. Однак не зважаючи на цю відмінність, більшість з них висловлюють думку про визначальну роль освіти й виховання в опануванні особистістю системи цінностей. До того, науковці доводять, що найбільша ефективність в навчанні та вихованні спостерігається в тих навчальних закладах, де колектив викладачів приділяє увагу засвоєнню найважливіших цінностей життя: особистісне щастя, успіх, вміння приймати правильні рішення, почуття особистісної відповідальності за свою долю, прагнення слугувати суспільству, терпимість по відношенню до інших людей, повага до співдружності всіх людей на Землі, висловлювати власну думку.

Особливого значення для розвитку ціннісних орієнтацій особистості набувають студентські роки, оскільки саме цей період є чутливим для формування аксіологічної сфери людини, як особливої системи, яка впливає на її спрямованість та активну соціальну позицію, а також обумовлює належну продуктивність професійного майбутнього. Наявність певних інтересів у студентів є сприятливою передумовою їхньої майбутньої професійної діяльності, розвитку здібностей, успішного навчання та самореалізації у подальшому професійному житті.

У психології розроблена цілісна система уявлень про мотиваційну та ціннісно-орієнтаційну сфери професійної діяльності. Так, на думку М. Маркової орієнтація на профдіяльність передбачає такі структурні елементи: професійне покликання – потяг до певної професії, який спирається на знання про її

призначення; професійні наміри – усвідомлене ставлення до певного виду профдіяльності; ціннісні орієнтації у професійній діяльності – вироблені суспільством і прийняті особистістю підстави для оцінки призначення її праці, обрання системи духовних цінностей, правил фахової етики; мотиви професійної діяльності, внутрішні спонукання, котрі визначають спрямованість активності людини у її професійній поведінці в цілому й орієнтують на різні сторони фахового діяння; професійні домагання – прагнення досягти результату, деякого рівня професійної компетентності, який визначає сама людина, знаючи свої попередні досягнення; професійні очікування – уявні сподівання про свої можливі успіхи, відносини з колегами та ін. [18, с. 24].

Разом з тим, зрозуміло, що ціннісні орієнтації, які впливають на професійну діяльність, не однакові на різних стадіях професіоналізації. Так, на стадії вибору професії формується інтерес до змісту майбутньої діяльності, прийняття її значущості, відбувається усвідомлення фахового покликання, виникає прагнення увійти у певну професійну спільноту і зреалізувати власні домагання. На стадії професійного навчання розгортається адаптація як пристосування особистості до професії, відбувається уточнення своїх професійних домагань, проходить прийняття ролі професіонала. На стадії практичного оволодіння професією поглиблюється адаптація, корегуються професійні мотиви і цілі, стають стабільними установки щодо оволодіння високими нормами і зразками фахової майстерності, виникає відчуття самореалізації особистості у праці. На стадії розквіту профдіяльності зміцнюються мотиви індивідуального внеску до фаху і в професійну творчість, стабілізується перевага конструктивного мотивування, що орієнтує людину на створення нового в даній галузі діяльності. На стадії відходу від професії спостерігається тенденція до самореалізації особистості в нових формах діяльності, з'являються специфічні ціннісні настанови [6].

Спеціально виділяючи аксіологічні орієнтири вчителя в системі ціннісної педагогічної сфери, вчені (І.Бартенєва, О.Біла, Т.Осіпова та ін.) особливого значення надають професійно-педагогічним цінностям учителя, серед яких такі, як: інформаційні, комунікативні, гуманістичні, прогностичні, діагностичні, аналітико-оцінні, дослідницькі цінності.

Процес оволодіння особистістю професійно-педагогічними цінностями проходить ряд послідовних етапів: орієнтація в педагогічній дійсності й набуття професійних знань, умінь, навичок; використання набутих знань на практиці; створення власних професійно-педагогічних цінностей.

Світлоглядна позиція, відображаючи систему активних відносин вчителя у професійній діяльності та її основну цінність — дитину, визначає професійну спрямованість фахівця. Що представляє сукупність домінуючих у внутрішньому світі людини соціальних настанов і цінностей, яка визначає головну лінію її поведінки, діяльності, спілкування і навчання.

Провідні науковці (В.Аганісян, С.Годнік, Г.Єрмакова, Е.Карпова, З.Курлянд, Л.Суринова, Р.Хмелюк та ін.) розглядають професійно-педагогічну спрямованість як наявність глибокого, стійкого інтересу до педагогічної діяльності, потреби займатися нею, що виявляється у прагненні до професійного розвитку, вдосконаленні; усвідомлення високої соціальної та особистісної значущості, професійна готовність до педагогічної діяльності, педагогічної творчості; а також, як провідна професійна властивість особистості, що дозволяє вчителю проникати в закономірну природу педагогічних явищ і процесів, адекватно орієнтуватися у виникаючих ситуаціях, передбачати цілеспрямовані способи впливу на духовний світ вихованців. Наголошуючи, що професійно-педагогічна спрямованість формується в процесі спеціальної підготовки, вчені акцентують увагу на тому, що вона, за своєю суттю, виражається в усвідомленні професії вчителя, стійкому позитивному ставленні до неї, схильності до спілкування й роботи з дітьми.

Психологічні й педагогічні аспекти підготовки майбутнього вчителя у ВНЗ формують у структурі особистості професійні ціннісні орієнтації та професійно-педагогічні цінності, які виступають базовими у професійному становленні майбутнього фахівця, відображаючи внутрішню готовність людини до виконання певної дії, спрямованої на задоволення потреб і інтересів, а тому визначають стратегічні моделі його поведінки.

Розмірковуючи про найсприятливіші виховні моделі для формування особистості, І.Бех визначає, що лише особистісно орієнтованому вихованню під силу досягнення особистісно розвивальної мети, оскільки воно спрямоване на усвідомлення вихованцем себе як особистості, на його вільне й відповідальне самовираження. А цього не можливо досягнути без поважливого, доброзичливого ставлення до дитини значущих до неї дорослих.

На погляд дослідника, стратегія побудови виховного процесу в площині особистісного підходу мусить визначитися науковим розумінням внутрішніх закономірностей розвитку особистості в онтогенезі. Однак, особистісно орієнтований виховний процес будуватися не лише на врахуванні індивідуальних особливостей вихованців, а на послідовному завжди і в усьому ставленні до них як до особистостей, як до відповідальних і свідомих суб'єктів діяльності. Оскільки феномен індивідуальності фіксує насамперед факт неповторності, автономності, суверенності індивіда, усвідомлення себе самостійним. Психологічною основою унікальності індивіда є те, що він виступає суб'єктом психологічної діяльності. В умовах виховання як спрямованого і керованого процесу засвоєння особистістю суспільними ціннісними якостями, індивідуальність проявляється, зокрема, в індивідуально неповторних прийомах, способах оволодіння суспільно виробленими цінностями і нормами [2, с. 59].

Проаналізувавши погляди науковців (Ш.Амонашвілі, І.Бех, І.Бондаревська, О.Газман, В.Сериков, І.Якиманська та ін.) щодо сутності особистісно орієнтованого виховання виокремимо його базові цінності.

По-перше: особистісно орієнтоване виховання – це утвердження людини як найвищої цінності, навколо якої ґрунтуються всі інші суспільні пріоритети.

По-друге – виховні ситуації, які створюються в межах зазначеної моделі виховання, мають забезпечити розвиток такого рівня свідомості, який би спонукав дитину до самопізнання та самоактивності з тим, щоб вона стала творцем власного духовно багатого життя.

По-третє – особистісно орієнтована виховна взаємодія передбачає конструктивне використання природної дитячої потреби, заохочення розвитку позитивних задатків і прагнень.

По-четверте, така модель взаємодії передбачає культивування ситуацій, у яких стосунки з дітьми будуються на врахуванні їхньої гідності і права дитини бути особистістю, яке реалізується завдяки забезпеченню можливості дитини висловлювати свої думки, впливати на судження дорослих стосовно неї. А тому здійснення особистісно орієнтованого виховання вимагає моделювання ситуації вільної, творчої співпраці – що є альтернативою педагогіці заходів. Використання механізму виховання, що розрахований на максимальне залучення всіх компонентів структури особистості (свідомості, емоцій, волі) в соціальній та міжособистісній взаємодії.

По-п'яте, залучення вихованця до процесу становлення і формування самого себе. Співпраця в єдиному емоційно-чуттєвому діапазоні, який запобігає психічному напруженню. Особистісно орієнтоване виховання мусить забезпечувати можливість самостійного прийняття рішення і поведіння відповідно з ним. Розширення свідомості вихованця як дієвого виховного чинника.

Для здійснення зазначеної моделі виховання, педагогу необхідні наступні професійно важливі вміння та навички, а саме:

- соціальний інтелект – здатність розуміти стан інших людей і передбачити розвиток різних соціальних ситуацій, вміння обирати найдієвіше форми ділового і міжособистісного спілкування;

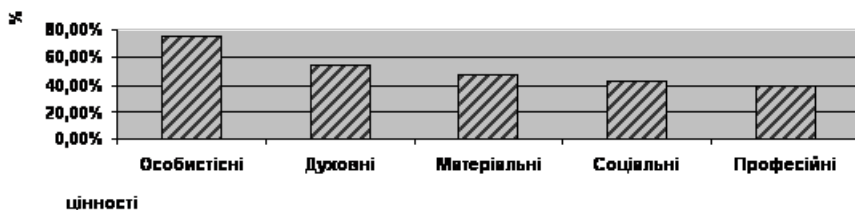
- навички визнання – це передусім право дитини бути самою собою, індивідуальністю яка має свою позицію щодо тих чи інших явищ, ситуацій, проблем. Вимога визнання дитини ґрунтується на вірі в її можливості, а значить у самовдосконалення, на розуміння безмежності пізнання людини навіть коли вона зовсім мала. Таке ставлення націлює педагога на активізацію особистісних переживань;

- вміння «приймати» вихованця, що визначається як спосіб міжособистісних стосунків заснованих на безумовному позитивному ставленні до дитини незалежно від того, тишить вона дорослих у даний момент чи ні. Прийняття – це не позитивна оцінка, а визнання того, що інший має право бути таким, який він є. Педагог приймаючи дитину, приймає її недоліки не оцінюючи їх, він просто знає, що вони існують [2, с. 62].

Готовність педагога до повного прийняття дитини зводиться до таких кроків: дозволу бути їй такою, якою вона є; уваги до її почуттів, думок і готовності їх почути; готовності до підтримки вихованця, при цьому залишаючись самим собою, розуміючи, що цінності й системи поглядів можуть не збігатися; готовності до підтримки вихованця, готовності дитини власними цінностями і поглядами, сприяючи можливості розуміння себе вихованцем, поваги до позиції вихованця, віри в його сили й можливості; готовності до відкриття й прийняття нового професійного й життєвого досвіду.

Відповідно до зазначеного, стає зрозумілим, що педагог-вихователю який працює за особистісно орієнтованою моделлю виховання має набуті розгалужену систему гуманістичних цінностей як передумову розвитку професійної гуманістичної спрямованості.

Так, на базі Ізмайльського державного гуманітарного університету було здійснено локальне вивчення ціннісних орієнтацій студентів, під час якого були отримані такі результати. Користуючись адаптованою методикою М.Рокіча, ми досліджували пріоритетні цінності майбутніх педагогів. Термінальні цінності ми розділили за такими групами соціальні, духовні, матеріальні, професійні та особистісні й з'ясували, що найціннішими для респондентів є ідеали особистісного характеру, друге місце посіли прагнення духовного розвитку, далі матеріальні та соціальні орієнтири, на останньому місці розташувалися професійні жадання. Отримані результати проілюстровано у діаграмі 1.

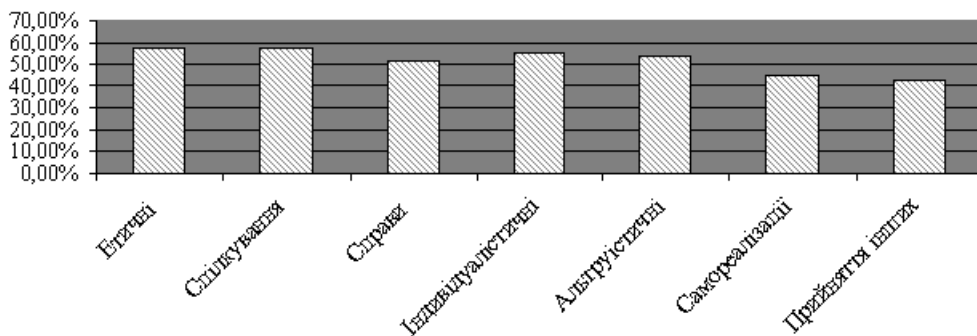
Діаграма 1. Пріоритет термінальних цінностей студентів педагогічних університетів

Інструментальні цінності ми розподілили на такі групи як: цінності спілкування, етичні, справи, індивідуалістичні, альтруїстичні, самореалізації, прийняття інших. Виявилось, що чіткої градації між ними не простежується, але все ж таки, пріоритетними для респондентів є цінності спілкування, етичні, альтруїстичні, індивідуалістичні та справи. Проілюструємо результати у діаграмі 2.

Було, також вивчено мотиви вступу до ВНЗ, серед пріоритетних студенти назвали бажання отримати вищу освіту – 43%, любов до дітей – 22%,

тестування показало, що респонденти добре обізнані з професійними вимогами – 33%, але 14,5% зізналися що не збираються працювати вчителем.

Основним мотивом навчання у сучасних студентів виступає бажання мати гарні знання – 41%; успіх у професійній діяльності опитувані пов'язують з особистісними якостями – 33,5%, з професійними знаннями – 24%. Професійно необхідними якостями педагога досліджувані серед інших, в більшості випадків, назвали фундаментальні професійні знання – 49%, гуманність – 33,7%, демократичність – 25% вчителя. Пріоритетною моделлю виховної взаємодії респонденти називають гуманістичну особистісно орієнтовану, а провідним завданням навчально-виховного процесу вважають особистісний розвиток над опануванням певного об'єму навчального матеріалу.

Діаграма 2. Пріоритет інструментальних цінностей студентів педагогічних університетів

Проведене дослідження показало, що загалом майбутні педагоги зорієнтовані на запровадження особистісно орієнтованої моделі взаємодії, але ці цінності виступають в якості цінностей-гасел, що стосується безпосередньої практичної дійсності, то тут ще превалюють адміністративні моделі керування. Тобто, можна зробити висновок, що цінності особистісно орієнтованої моделі виховання в більшості випадків не є особистісно усвідомленими, а тому не виконують ролі регулятора професійної поведінки.

Це вимагає більш пильної уваги науковців, освітян до проблеми формування істинних, актуальних цінностей гуманістичного виховання у майбутніх педагогів. Зумовлює переорієнтацію та пошук нових, більш ефективних в умовах гуманізації освіти організаційно-методичних засад професійної підготовки, удосконаленню форм, методів, засобів відповідно до їх гуманістичної орієнтації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бех І.Д. Гуманістична спрямованість виховного процесу і становлення особистості (теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді). – Збірник наукових праць. – К: Ві Ра Інсайт, 2001. – Кн. 1. – 339 с.
2. Бех І.Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн.1: Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади: Навч.-метод. видання. – К.: Либідь, 2003. – 280 с.
3. Всемирная энциклопедия: Философия / Сост. А.А. Грицанов. – М.: Минск, 2001. – С. 1199.
4. Гончаренко С. Український педагогічний словник. – Київ: Либідь, 1997.
5. Дем'янюк Т. Виховний процес у вищому закладі освіти. – К., 2003. – 227 с.
6. Осипова Т.Ю., Бартенєва І.О., Біла О.О. та ін. Виховна робота зі студентською молоддю: Навч. посіб. / За заг. ред. Т.Ю. Осипової. – Одеса: Фенікс, 2006. – 288 с.
7. Павліченко А. Ціннісні орієнтації в системі становлення особистості // Психологія і суспільство. – 2005. – № 4. – С. 98 – 120.
8. Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ ст.: орієнтири та напрямки сучасної освіти // Матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної конференції 2-5 жовтня 2005 р., м. Луганськ. – Частина 1. – Луганськ: Альма-матер, 2005. – 302 с.

Подано до редакції 27.06.08

РЕЗЮМЕ

В статье рассмотрены основные подходы к определению понятия «ценности», с точки зрения различных наук, обозначены приоритетные характеристики личности ориентированной модели воспитания, изучен уровень сформированности обозначенных ценностей у современных студентов педагогических университетов.

SUMMARY

The article suggests some main approaches to defining the concept of value by different sciences; ascertains some priority features of the personality oriented model of education; analyses the level of formation of the values of modern students of pedagogical universities.